

Hoefbladlaan 101, boerderij Bohemen (eerder adres 't Duin 1 Loosduinen). Gesloopt omstreeks november 1943 (bron Haags Gemeentearchief)

DE NAAM VAN DE WIJK BOHEMEN

Naar aanleiding van het laatste artikel in de serie over het stadsdeel Loosduinen (Ons Den Haag 2020.04) schreef een trouwe lezer ons dat de oorsprong van de naam van de wijk Bohemen gezocht moet worden in de naam van een van de vroegere boerderijen die hier stonden. We zijn het nog eens nagegaan en inderdaad, de geschiedschrijving daarover doet vermoedens ontstaan maar geeft geen zekerheid.

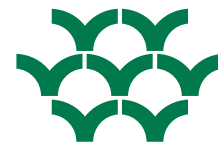
Onze bron

Wij stelden dat de naam van de wijk ontleend was aan de Boheemse koning Frederik V. Wikipedia geeft de volgende tekst: "De naam Bohemen verwijst naar het asiel van de Boheemse koning Frederik V van de Palts, die na de verloren

Slag op de Witte Berg in 1620 vluchtte naar de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden". In het bestemmingsplan Bohemen uit 2018, vinden we deze passage letterlijk terug.

De boerderij

Maar in de paragraaf archeologie van het zelfde bestemmingsplan lezen we dat precies op de rand van de strandwal en de strandvlakte hier een vijftal boerderijen heeft gestaan: "Het gaat om Bohemen, Groenendaal, de Wildhoef, Berg en Dal en Daal en Berg. Deze boerderijen komen al voor op 17^e eeuwse kaarten en zijn mogelijk nog ouder". De naam Bohemen voor een boerderij was weliswaar niet gebruikelijk, maar hij was er dus.

Frederik V van de Palts (bron Wikiwand)

Familienaam

Nu de vraag waaraan de naamgeving van de wijk is ontleend. Is dat aan de boerderij, zoals het geval is bij veel van de straatnamen in Loosduinen, of aan de gewezen koning van Bohemen, de zogenaamde 'Winterkoning', die hier in 1620 met veel vertoon werd onthaald.

Een andere bron, de stamboom van de familie Bohemen, maakt ook melding van de gelijknamige boerderij in de Segbroekpolder, waar zich het eerste familielid omstreeks 1585 vestigde, wiens zoon hem opvolgde en als eerste in de familie de naam Bohemen voerde. De betreffende akte dateert uit 1636. Daarmee wordt de naam van de boerderij ook familienaam. Ook interessant is de tekst uit het familienamenregister die zegt dat "Dirk Jansz van Bohemen, voor het eerst met deze achternaam in 1636, een boerderij bewoonde aan het begin van de 17^e eeuw bij het gehucht Eikenduinen nabij Den Haag. Welke boerderij Bohemen gaat heten en later naamgever is van de Haagse woonwijk Bohemen". Daarnaast zegt het register: "De oorsprong van de familienaam is nog niet opgehelderd. Mogelijk heeft de eigenaar de boerderij Bohemen genoemd en is de bewoner naar de boerderij genoemd. Mogelijk is er gerefereerd aan een verband tussen de Republiek en hun opstandige protestante geestverwanten in Bohemen". Dit alles ondersteunt de reactie van onze lezer.

Conclusie

De verwijzingen die we aldus hebben kunnen vinden komen alle samen in de eerste helft van de 17^e eeuw. Dat kan geen toeval zijn. Naar het schijnt hield de winterkoning van feesten en partijen en gebruikte hij jachtgrond in dit gebied. Zijn residentie, aan de Kneuterdijk, zal in het begin niet groot genoeg zijn geweest voor een hofhouding van 200 man en 100 paarden. Ook is er het verhaal dat hij zijn paarden stalde bij een boerderij in de duinen. Het kan zijn dat het jachtgebied de naam Bohemen kreeg en daardoor ook de boerderij en later de familie. Door dit alles lijkt aannemelijk dat later in de 20^e eeuw de naam van de wijk uit deze geschiedenis is voortgekomen. De verklaring verwijst dus terecht naar de ballingschap van de winterkoning uit Bohemen, maar in ieder geval ook naar de naam van een boerderij die er ooit stond. Waarmee onze briefschrijver gelijk heeft en Wikipedia ook.

Elsbeth van Hijckama Vlieg

Werkgroep Stadsgroen en Stadsbeeld

stadsbeeldenstadsgroen@vriendenvandenhaag.nl

Casa dell'Arte

Thuis in Kunst & Cultuur

Museumrondleidingen

Stadswandelingen

Lezingen

Cursussen

Seminars

www.casadellarte.nl